

Ekonomisk översikt – hösten 2025

Landskapsregeringen 6.10.2025

Johan Flink, Katarina Fellman & Johan Ekstedt

Dagens presentation

Målsättningen är att publicera höstens ekonomiska översikt på onsdag.

En lägesuppdatering genom främst den färskaste tillgängliga statistiken (t. ex. inflation, arbetsmarknad, befolkningstillväxt, branschanalyser).

- Konsumentbarometer och prognoser.
- Frågor och kommentarer är välkomna löpande under presentationen.

Världsläge

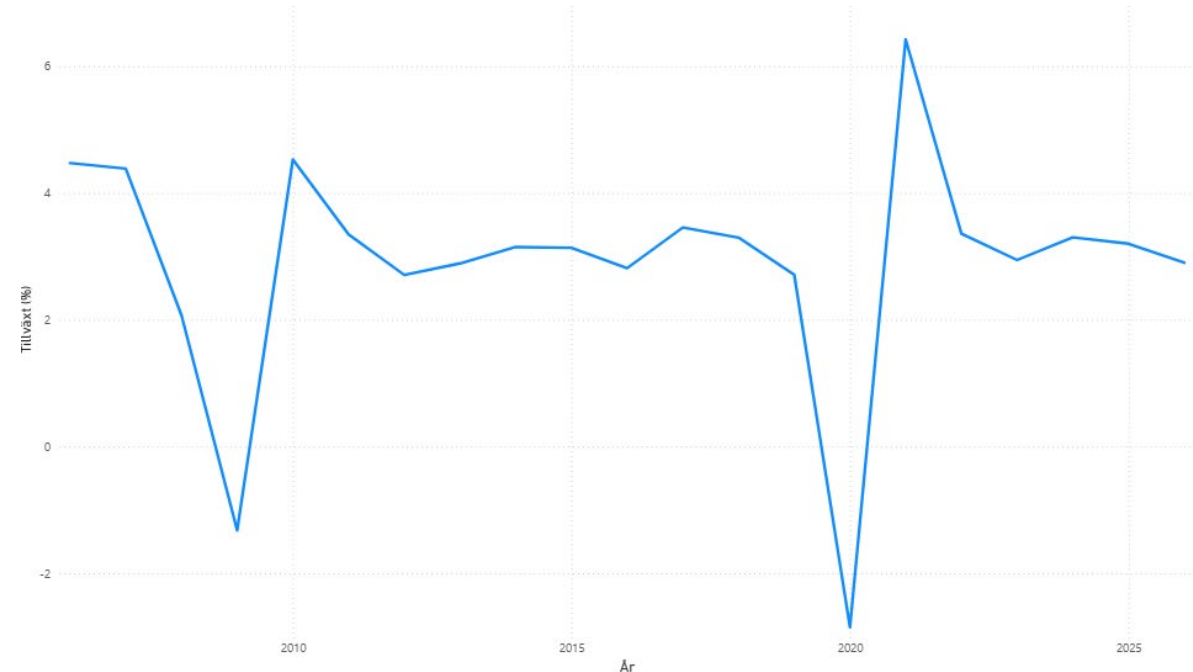
Positivt:

- Lägre inflation
- Lägre ränta
- Resor, turism, IT-tjänster och finans växer fortfarande globalt
- AI och digitalisering fortsätter locka enorma investeringar, särskilt i USA och Asien.
- Investeringar i grön omställning
- Konsumtionskraft i tillväxtekonomier t ex Indiens BNP-tillväxt 6–7 % även 2025–26
- Finansiell stabilitet- banksystemen globalt sett klarat stressen bra hittills

Negativt:

- Handelskonflikt
- Ukraina
- Mellanöstern
- Turkiet, Argentina, delar av Afrika har fortfarande mycket hög inflation.

Världens BNP-volymtillväxt

Källa: World Bank (WDI) utfall 2005-2023, OECD:s prognos 2024-2026

Konsumentförtroendet inom EU

källa Eurostat

→ **mindre effektiv handel samt passivitet bland investerare**, vilket dämpar global BNP-tillväxt
& konsumenterna fortsätter hålla i pengarna (fortsatt osäkra tider)

Tillväxt närområdet

Euro området

Svag global efterfrågan och handelshinder (X)

Begränsad inhemsk efterfrågan (C)

Investeringsdämpning (I)

Penningpolitisk eftersläpning (r)

Fiskal åtstramning (G)

2025: **1,2 %** 2026: **1,0 %**

ECB sep2025

$$Y=C+I+G+(X-M)$$

BNP utgiftsmetoden

Konjunkturinstitutet beskriver återhämtningen som bräcklig, med risk att svag konjunktur biter sig fast längre än bas prognosen som räknar med **1,2 %** i år och **2,4%** under 2026.

KI aug2025

Finland: Etna sänker sin tillväxtprognos för innevarande år – "*den svagaste länken i tillväxten är nu hushållens konsumtion*"

Finlands BNP växer **med 0,8 procent** i år och med **1,4 procent** 2026

Etna Sep2025

Växelkurser

Utbud och efterfrågan avgör flytande växelkurser

Penningpolitik, finanspolitik, handelsbalans och hantering av geopolitiska faktorer påverkar nivån

Euro

Euro stärkts mot USD på grund av USAs handelspolitik (osäkerhet, förväntat lägre tillväxt)

Höjt räntorna för att bekämpa inflationen

Stark ekonomisk tillväxt

Positiv handelsbalans

SEK

Normalt försvagas små valutor om osäkert men...

Säkrat valutareserven

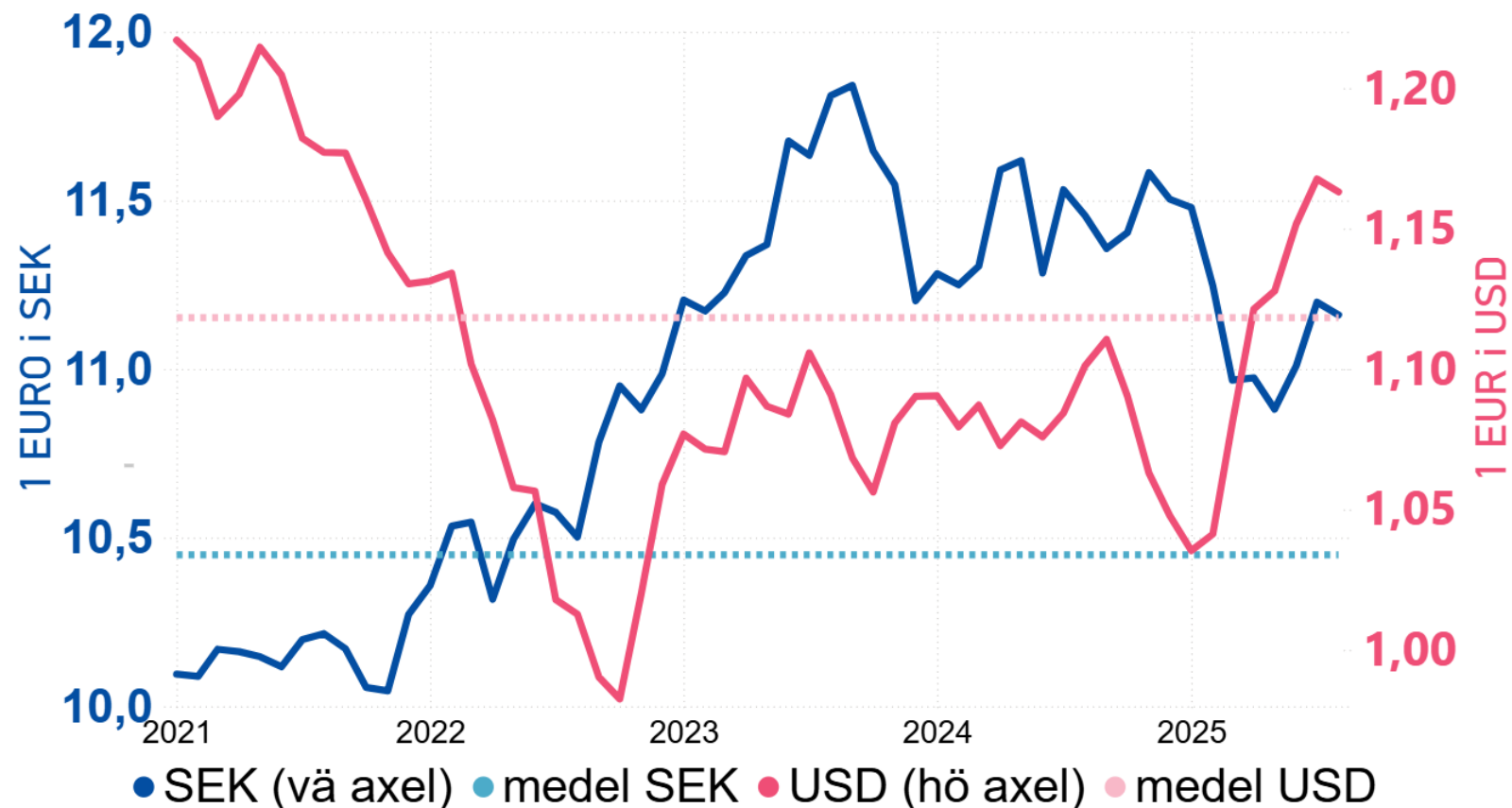
Hållit styrräntan på hög nivå

Kronan varit undervärderad

Fastighetssektorn har visat tecken på stabilisering.

Stabil ekonomi och konkurrenskraftiga arbetsmarknad

Stark försvarssektor, med företag som Saab i spetsen -> kontrakt och affärer görs i svenska kronor.

Källa: Eurostat

Kronan förstärkts (positivt):

- importen från Sverige till Åland blir dyrare
- +stimulerar varu- och tjänsteexporten till Sverige (inkl. export genom färjesjöfarten och landturismen). Bättre köpkraft för de ålänningar som får sin lön i svenska kronor

Dollarn försvagats (negativt):

- åländska tankerverksamheten merparten av sina intäkter i USD
- + passagerarrederierna (större delen av inkomsterna i euro men betalar sin bunker i USD)

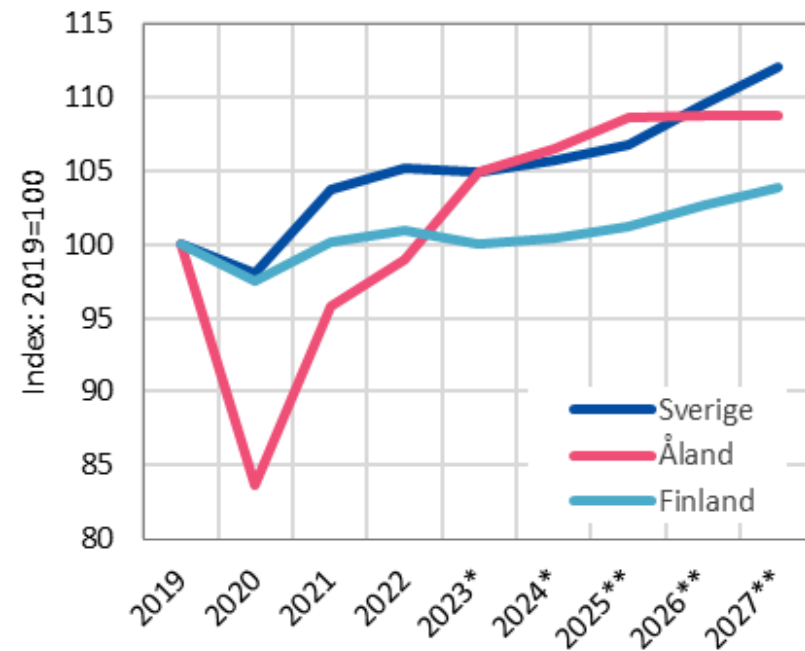
Åland

Befolkningstillväxten högre än väntat p.g.a. stängt mottagningscenter

- Hösten (preliminära) prognos är +250 personer, jämfört med +120 i vårens konjunkturrapport.

Största orsaken till BNP-tillväxten 2023 är kraftig ökade driftöverskott inom sjöfarten. Vi räknar med att dessa sjunker, men hålls på höga nivåer under resten av prognosperioden. På samma gång gynnas konjunkturkänsliga branscher då hushållens efterfrågan väntas öka.

Figur. BNP-volymtillväxten 2019-2027 för Åland, Finland och Sverige. Volymindex, år 2019=100.

Prognos

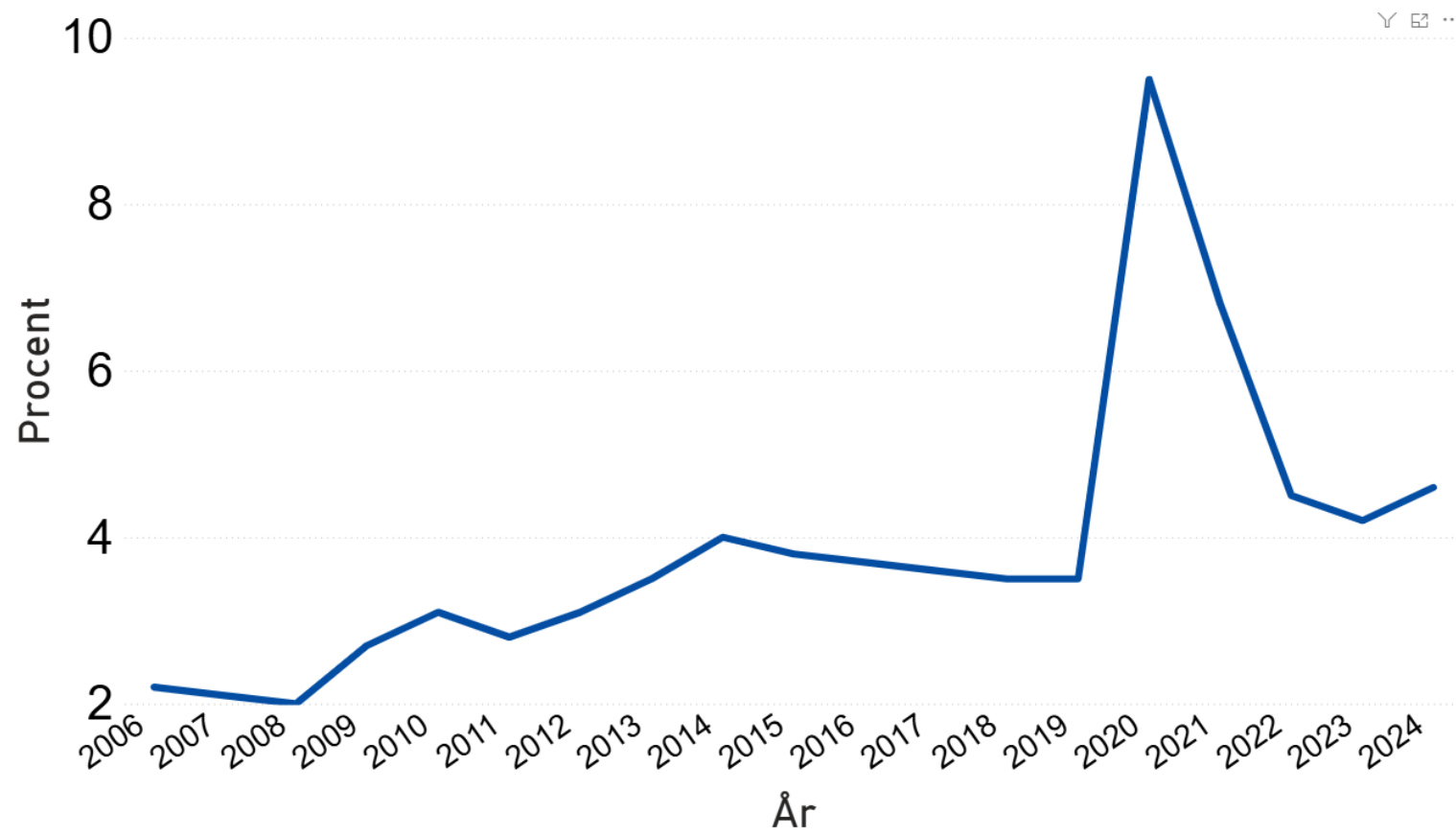
2022: +3,4
2023*: +6
2024*: +2
2025**: +2
2026**: 0
2027**: 0

Källa: ÅSUB, SC, SCB. Egna beräkningar.

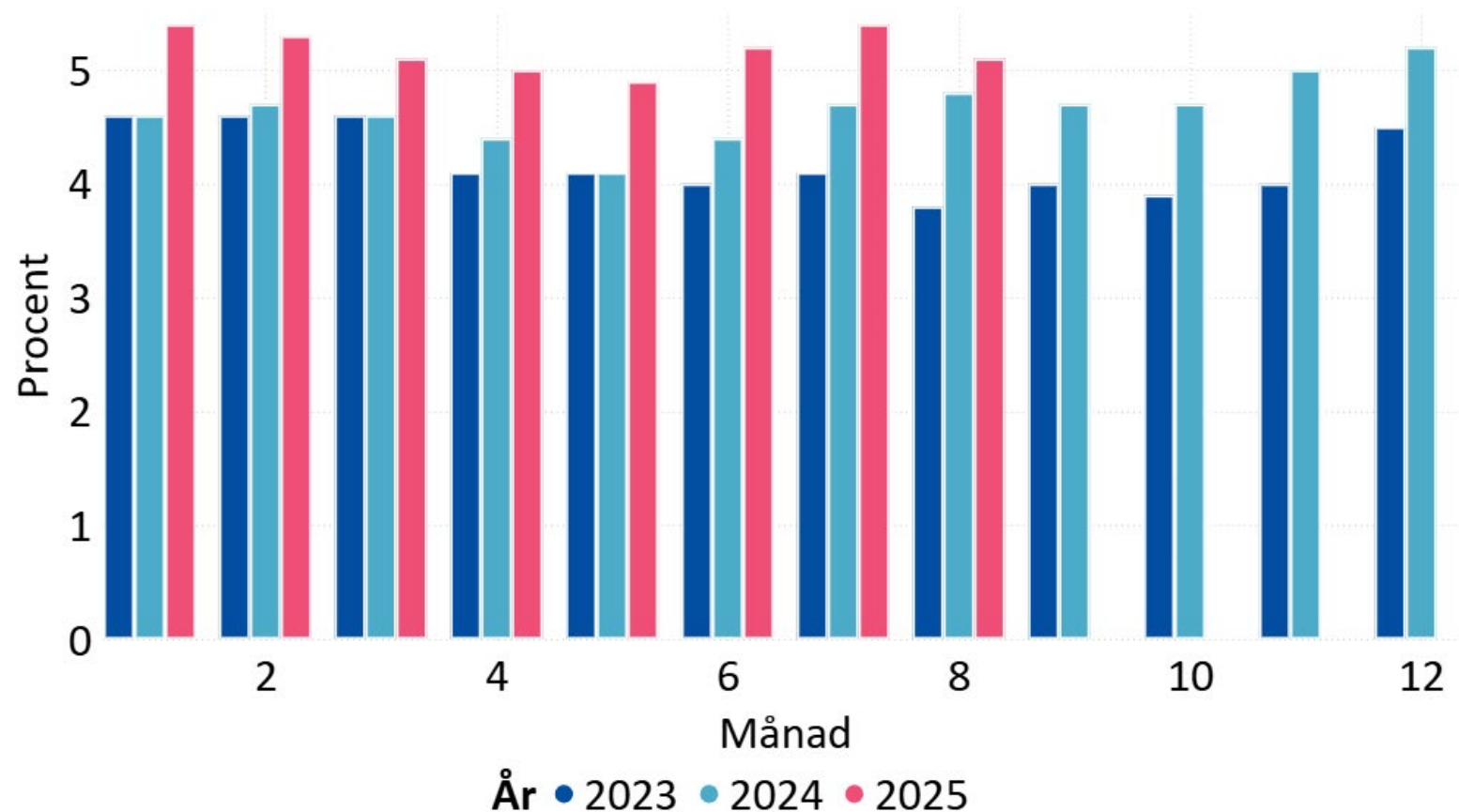
*Preliminära beräkningar.

**Prognoser

Arbetslösheten inte tillbaka på förpandemisk nivå

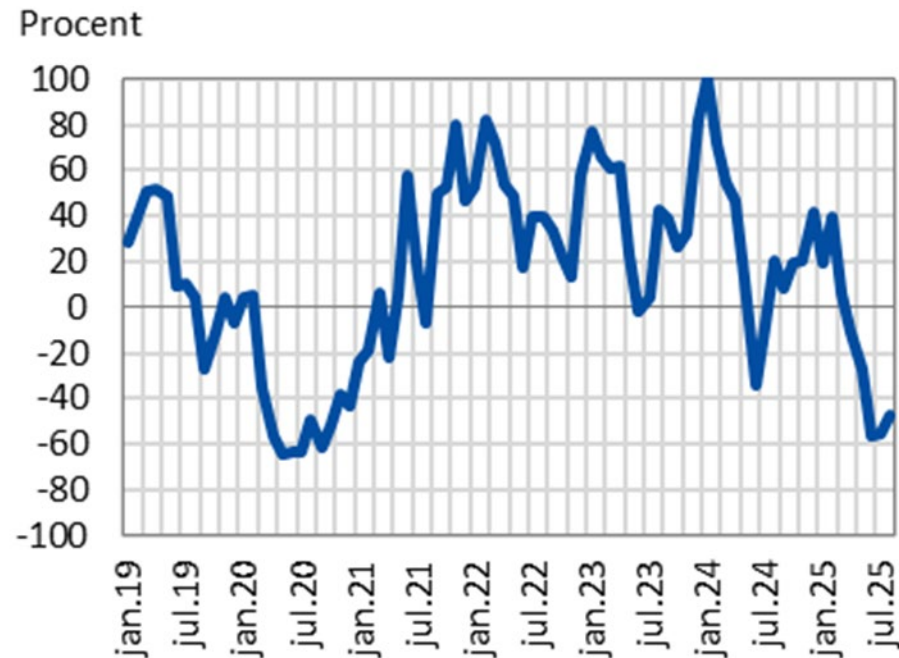

**Arbetslösheten har stigit det senaste året,
men senaste mätpunkten var den
positivaste sedan i våras.**

Antalet lediga platser är lågt

Figur. Lediga platser (avvikelse från långtidsmedel), jan. 2019-aug. 2025

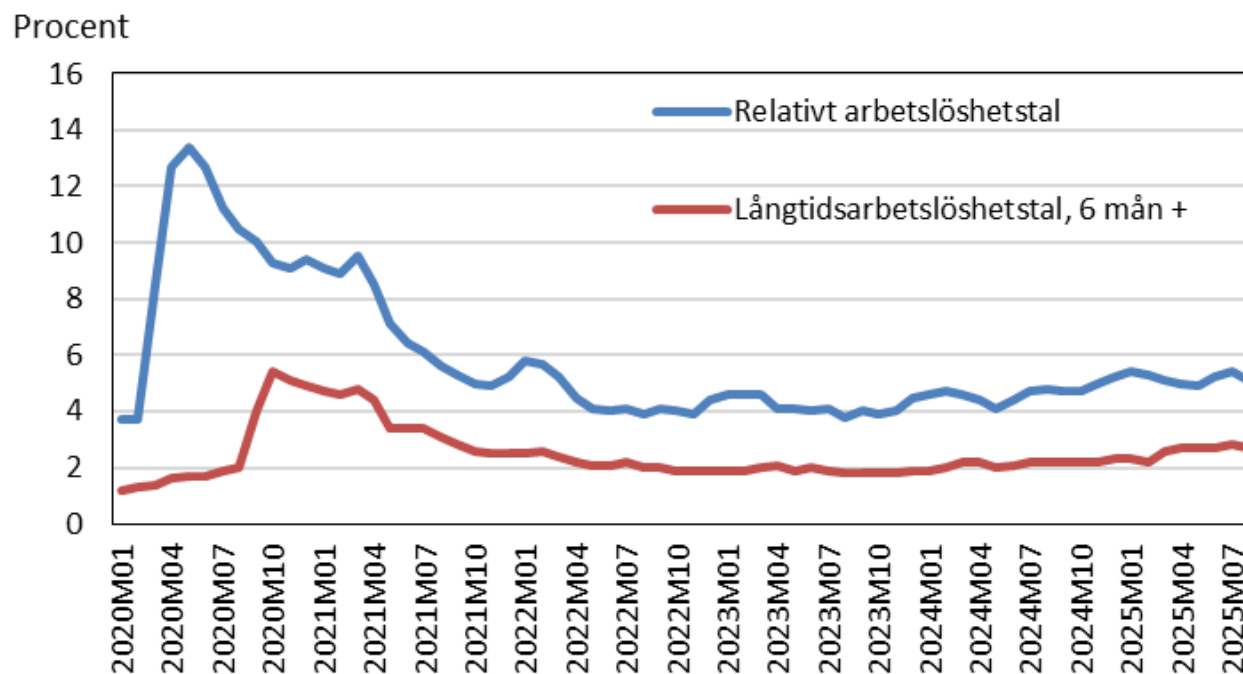

Not.: Långtidsmedelvärde beräknat på 2015-24

Källa: ÅSUB

Långtidsarbetslösheten oroande

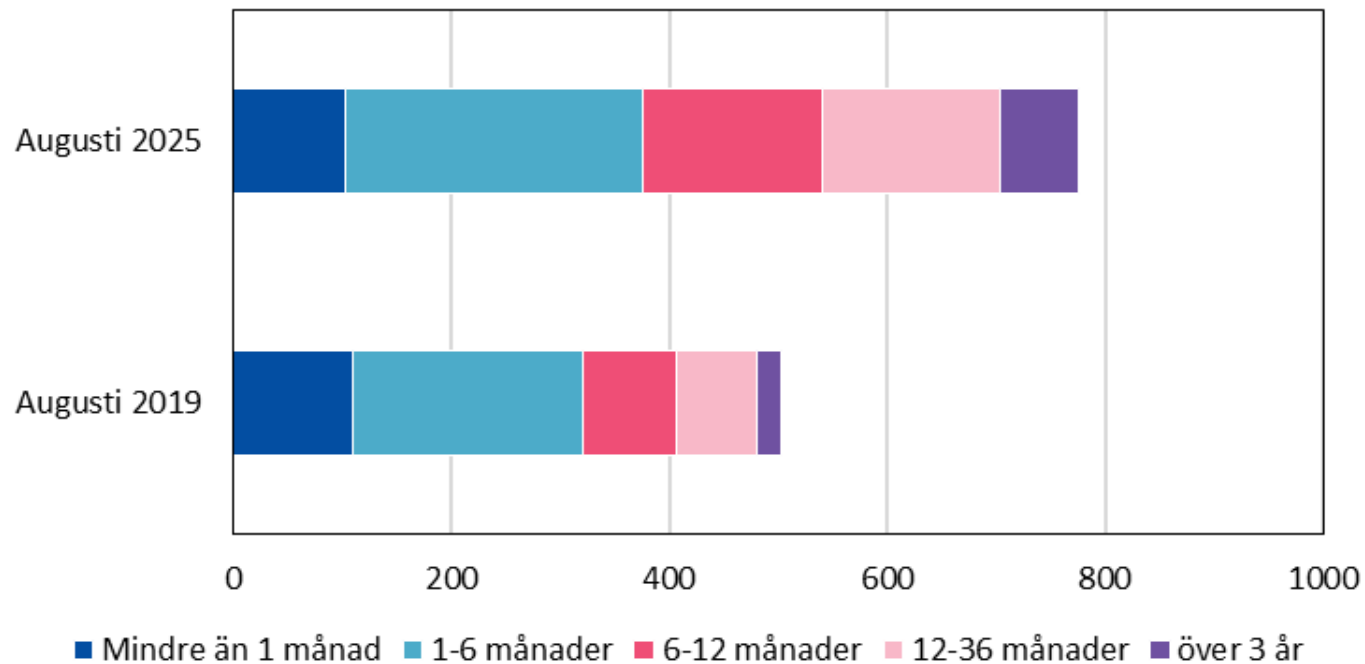
Figur. Relativt arbetslöshetstal samt långtidsarbetslöshet, jan. 2020-aug. 2025

Källa: ÅSUB

Långtidsarbetslösheten oroande

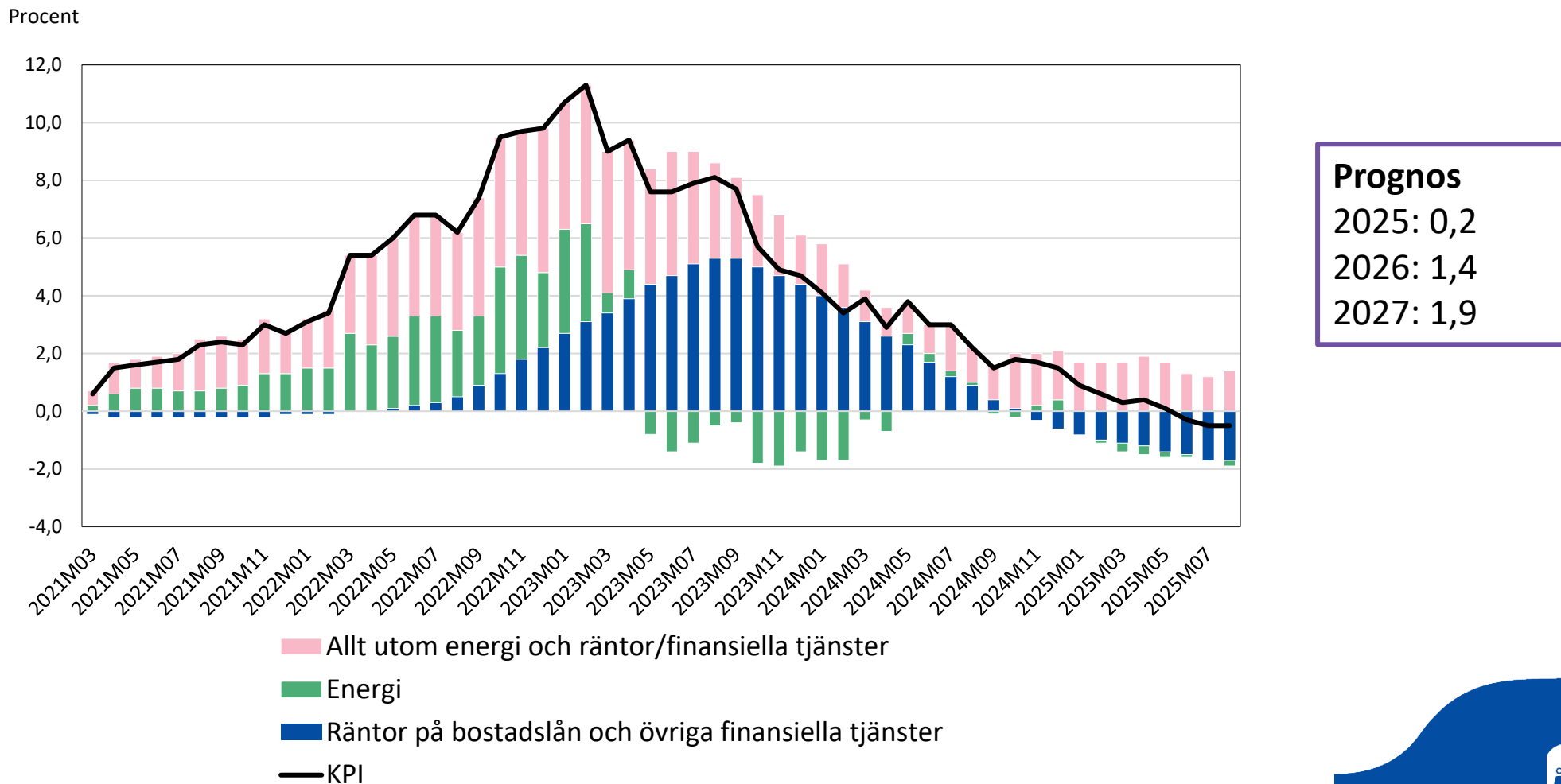
Figur. Antal arbetslösa arbetssökande, efter arbetslöshetens längd.

Källa: Statistikcentralen

Kärninflation och räntor tar ut varandra och resulterar i en inflation vid nollstrecket.

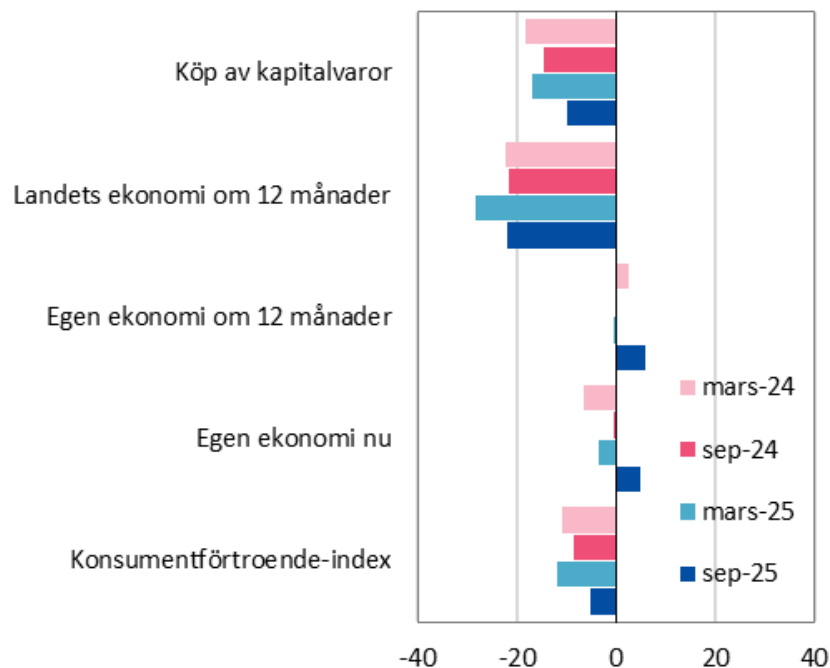
Figur 2. Andelen av inflationen som härrör från räntor/finansiella tjänster, energi, samt övrigt.

Källa: ÅSUB

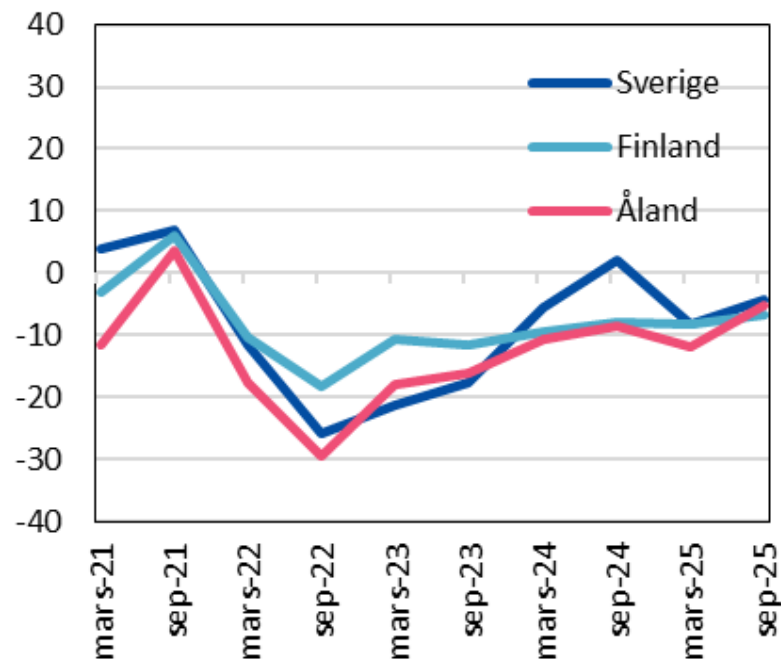
Hushållen fortfarande negativa, men trenden är positiv.

Figur. De åländska hushållens konsumentförtroendeindex och netttotal för delfrågorna. Åland, mars och september 2024 och 2025.

Källa: ÅSUB

Figur. Konsumentförtroende-index för Åland, Finland och Sverige, mars 2021 - september 2025.

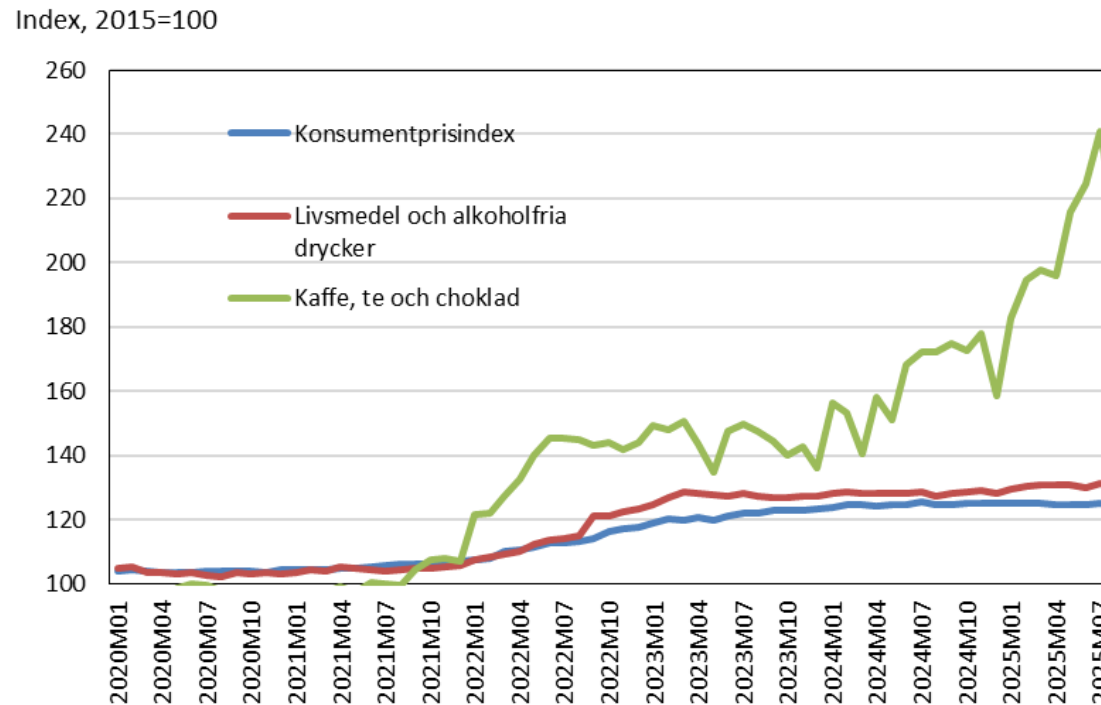

Källa: ÅSUB, Eurostat

Not.: Ej säsongsjusterade uppgifter

Livsmedelspriser har växt mycket långsamt i 2,5 år, men enskilda varugrupper sticker ut.

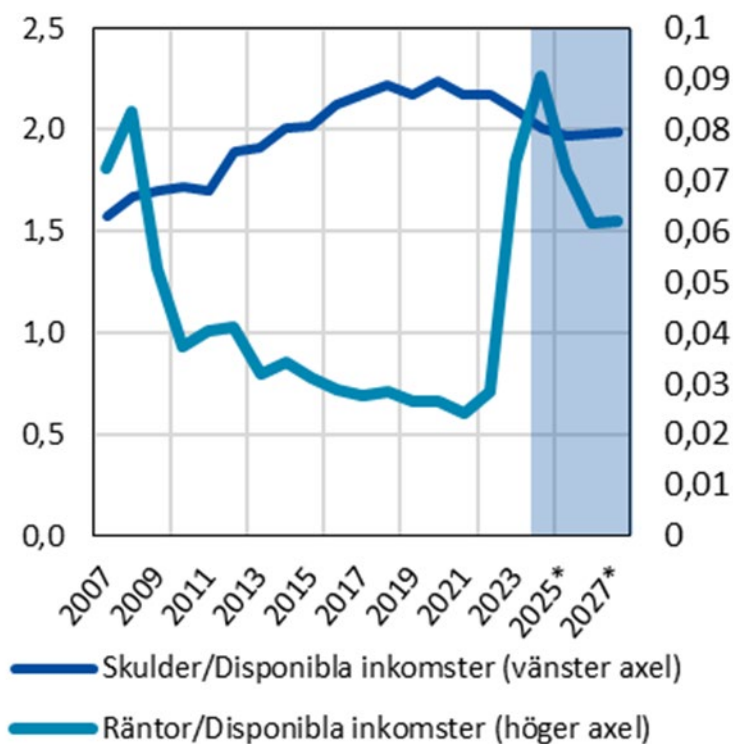
Figur. Prisnivåer för utvalda varugrupper, jan. 2020 – augusti 2025.

Källa: ÅSUB

Skuldernas andel av inkomsterna har minskat sen räntechocken 2023. Räntornas andel sjunker kraftigt sedan toppen.

Skulder och räntors andel av disponibla inkomster. Åland.
Preliminär prognos 2025-2027

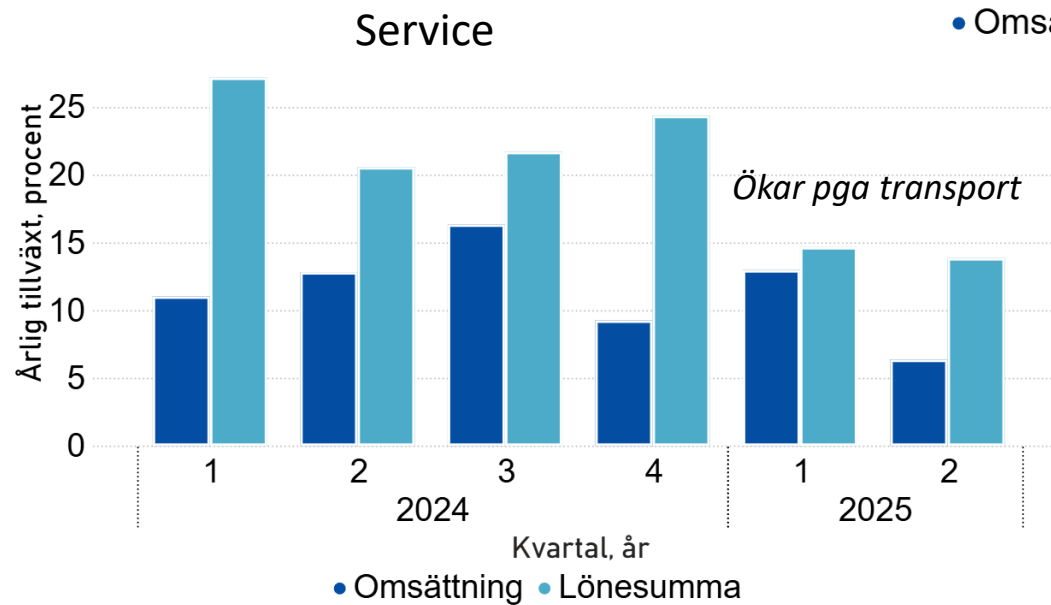
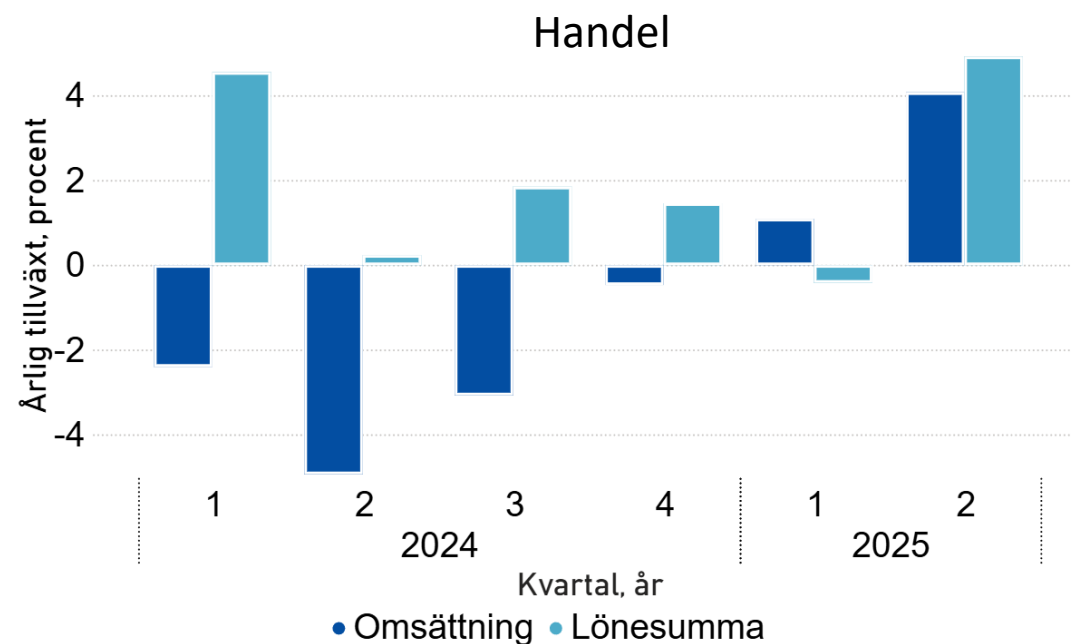
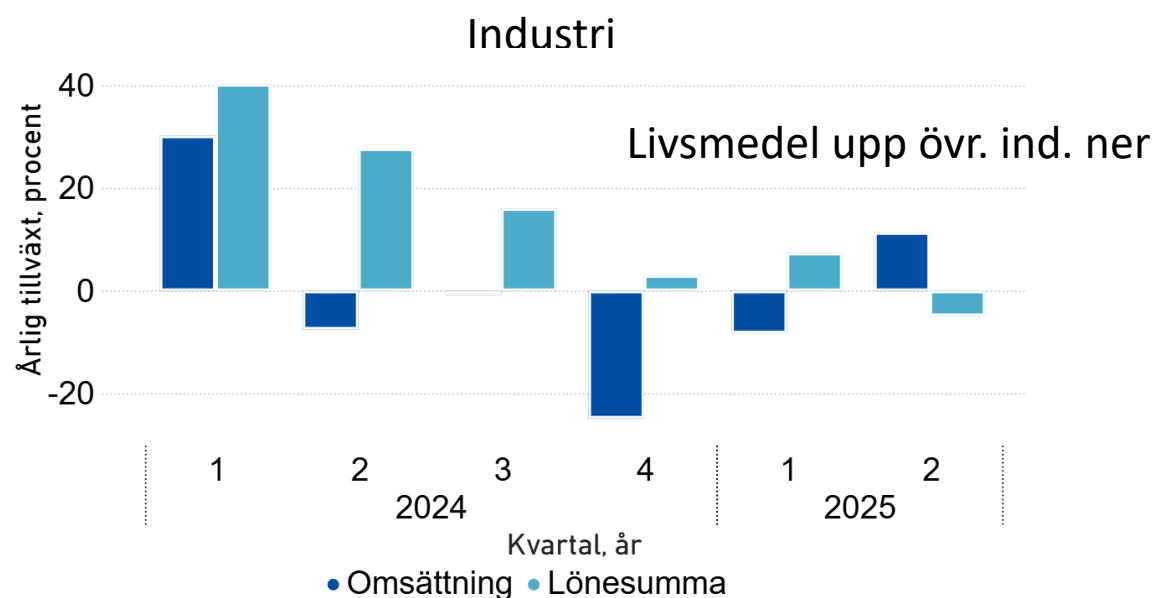
Källa: Statistikcentralen, egen bearbetning.
Prognos/prel.uppg. från ÅSUB.

Näringslivets utveckling

Pågående konkurser 2025 (jan-aug)

- 19 företag / 66 anställda
- 28 personer inom tillverkning, energi-och vattenförsörjning
- 15 personer inom primärnäring

Omsättningen och lönesumma i de aggregerade branscherna (årliga förändring per kvartal)

Handel

- De största segmenten inom den åländska *handelsbranschen* är dagligvaruhandel och partihandel med livsmedel och dryck (bland annat till rederierna).

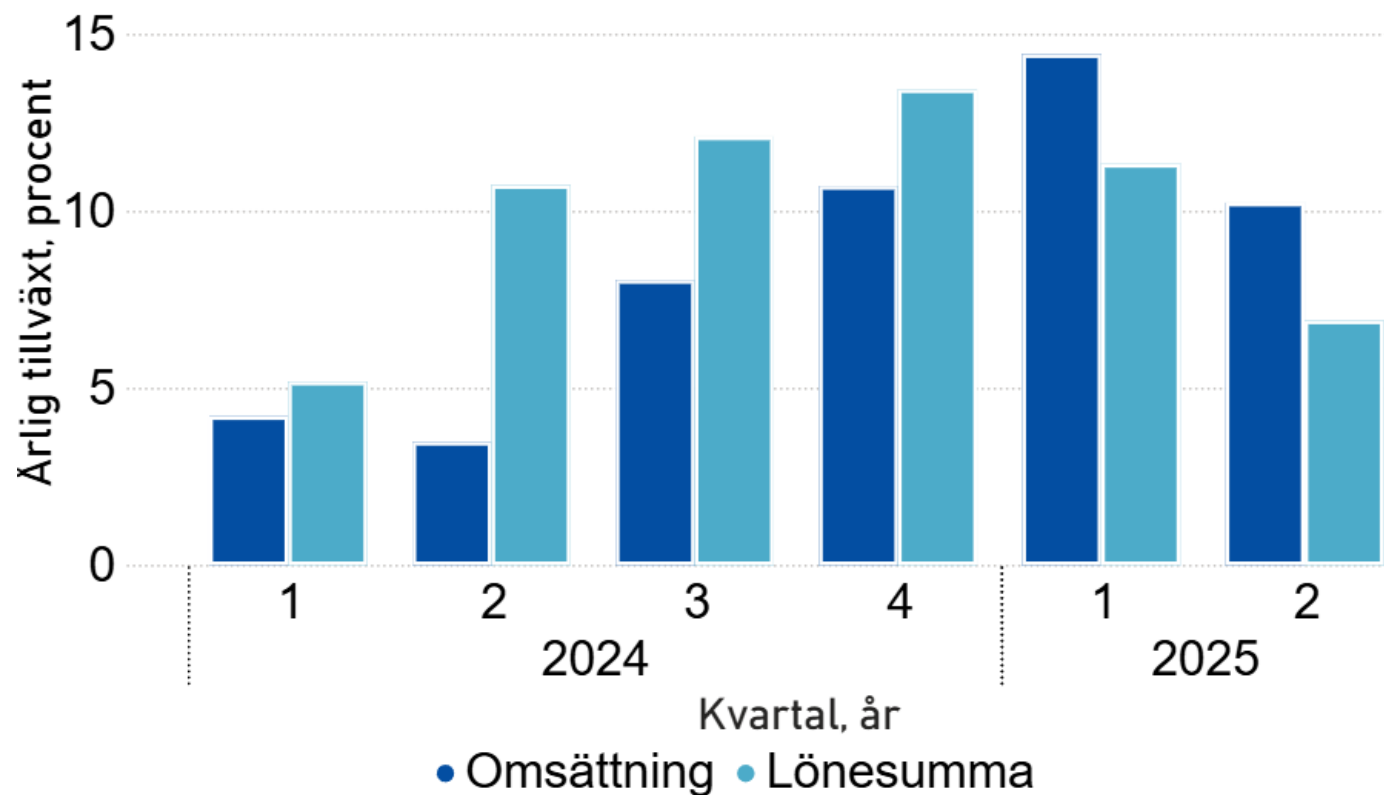
+ Parti och provisionshandel (46): Rekyl tillbaka på grund av negativ tillväxt 2024 (speciellt halvår 1)

+ Stark krona gynna passagerarsjöfarten -> indirekt de partihandelsföretag som levererar varor till dem samt export till Sverige

+ Partihandel med fisk: Livsmedelverket hävt restriktion på IHN sjukdom hos lax -> mars2024 lägre

- Priset på drivmedel påverkar handelns omsättning via den bränslehandel som åländska bolag bedriver. Något lägre drivmedel pris 2025 än 2024-> omsättning ner

Transportsektorn

Omsättningen för det första halvåret 2025 var tolv procent större än motsvarande period ifjol. Lönesumman för transportbranschen var nära 9 procent större första halvåret i år jämfört med samma period ifjol.

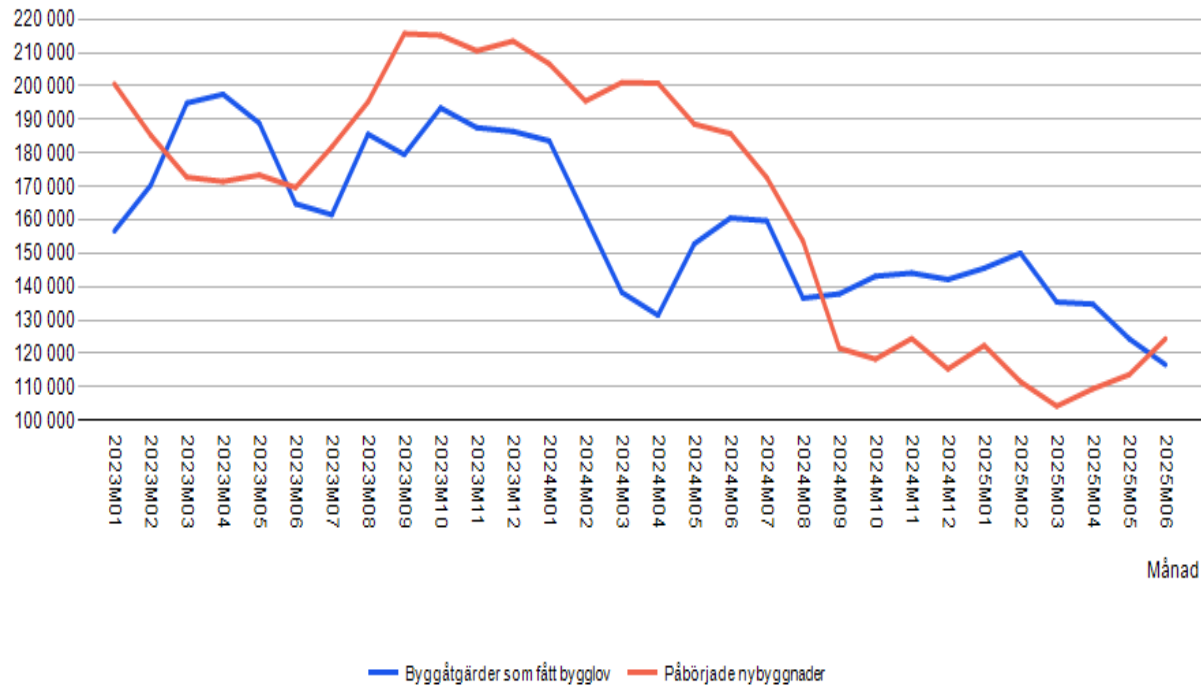
Framtidsutsikter:

- Ökad konkurrens på vissa rutter på Åland
- Beroende av tullarnas utveckling - internationell handel med fraktfartygen
- Svenska kronans utveckling för passagerarfartygen

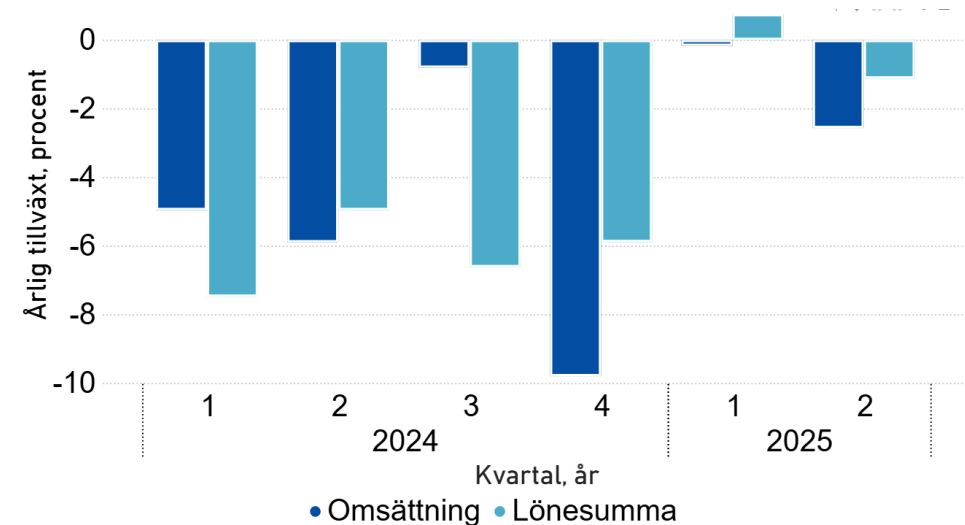
Byggsektorn

Figur. Beviljade bygglov och påbörjade byggen, volym (m³, glidande årssumma)

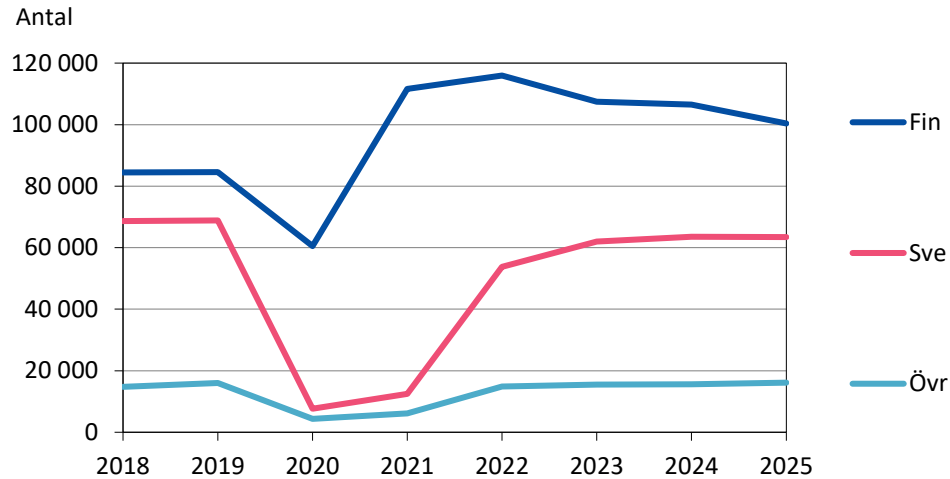
Nyproduktion av byggnader och bostäder efter Byggnadsetap och Månad. MK21 Åland, Totalt, Volym (m³), glidande årssumma.

Figur. Omsättning och lönesumma, årliga förändring. Kvartal 1 2024 – kvartal 2 2025.

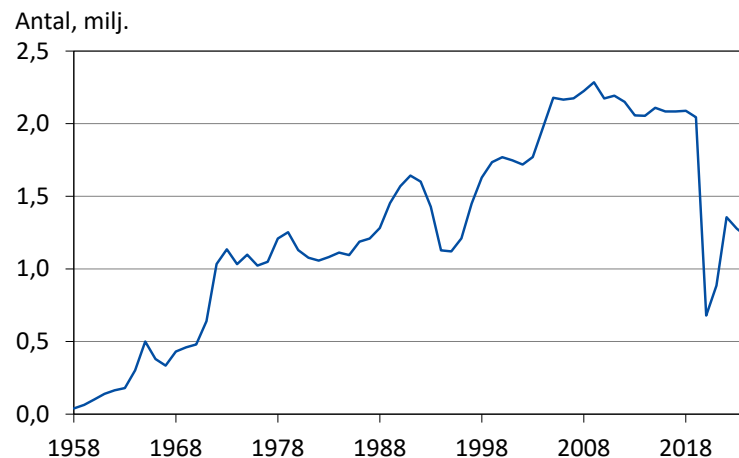
Hotell & restaurang - Antalet övernattningar på de åländska hotellen (januari – augusti) år 2019-2025 efter gästernas hemland

Hotellövernattningarna under årets första sju månader 3 procent lägre än 2024. (Finland -6 %)
Under 2025 var fortsatt högre (+6 %) än förpandemisk nivå.

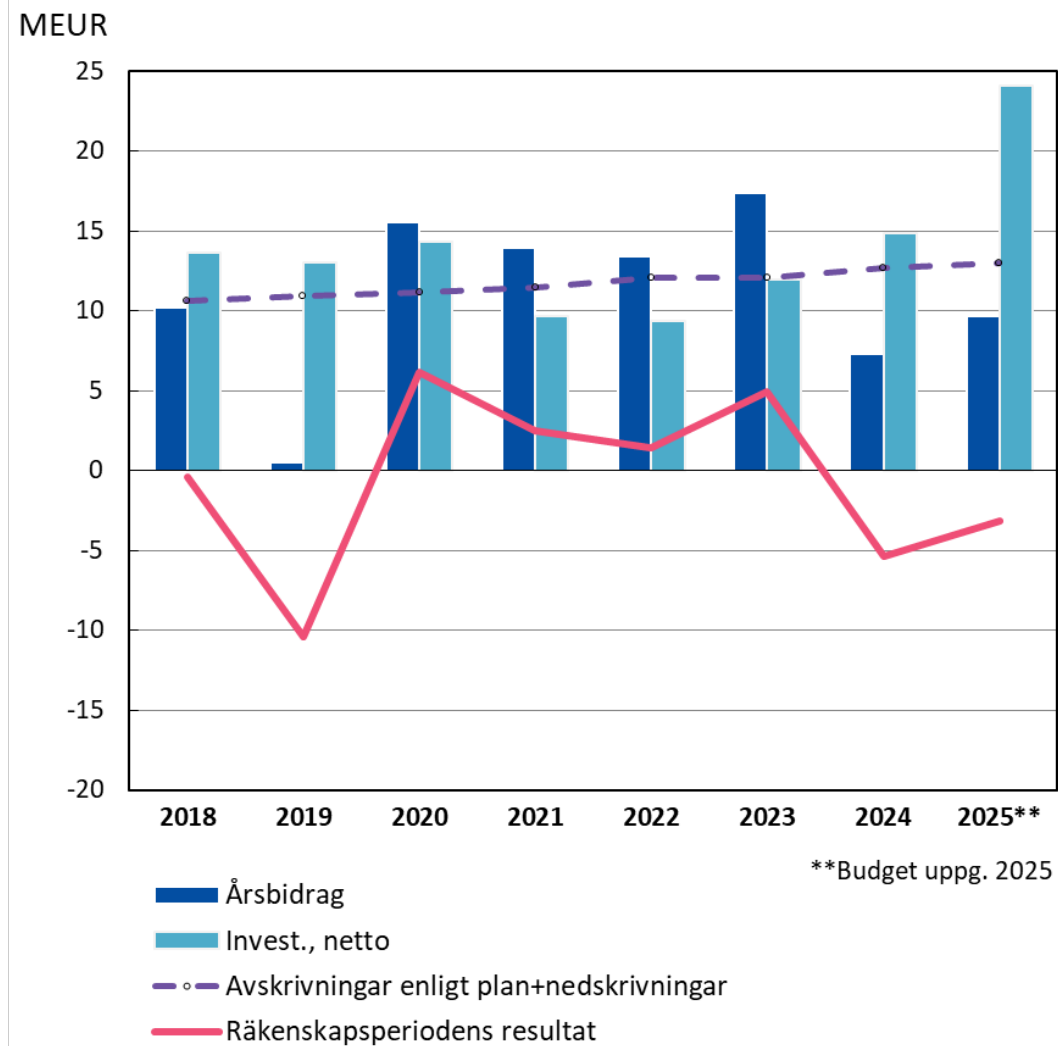
Omsättningen på samma nivå som första halvåret 2024
Lönesumman ner 0,7 procent

Inresande 1958-2024

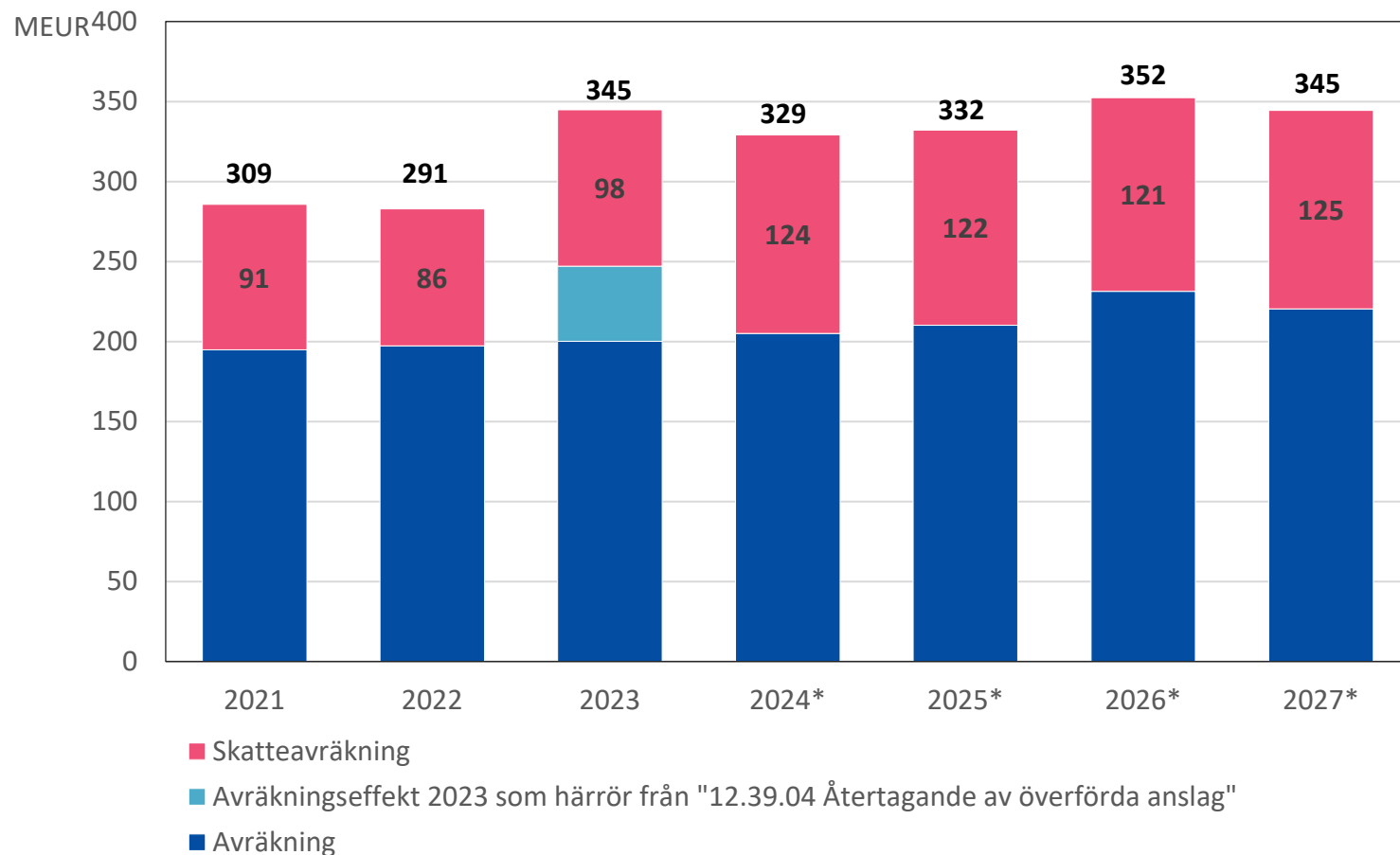

Offentliga sektorn

Kommunernas ekonomi

Avräkning och skatteavräkning (miljoner EUR, löpande priser), 2021–2027* (Obs prel. prognos)

Källa: ÅD, FM, ÅSUB. Egna beräkningar.

*Prognoser

Förutsättningar:

2023: Extraordinär post, 47 meur

2024: Inget befolkningstillägg, Rel. höga företagsskatter samt kapitalinkomstskatter. Lotteriskatten tillbaka på tidigare nivå.

2025: Åtgärder för att höja statens inkomster ger viss effekt. Rel. höga kapitalinkomstskatter.

2026: Bostadsfonden in i statens budget (ca 11 meur) + strukturella budgetförändringar. Fortsatt rel. höga företagsskatter, kapitalinkomstskatter. Skatterna från förvärvsinkomsterna sjunker pga justerade skatteskalor, indexering höjt arbetsinkomstavdrag.

2027: Ca 4,9 meur upp tack vare engångsöverföring från Statens pensionsfond. Statens andel av företagsskatterna sjunker, kommunernas ökar; ändå god avkastning.

Tack för visat intresse!

www.asub.ax

